

Ministerie van Justitie & Veiligheid
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. Minister D. Yesilgöz-Zegerius (J&V)
Minister E. Kuipers (VWS)
J&V: Turfmarkt 147, 2511 DP, Den Haag
VWS: Parnassusplein 5, 2511 VX, Den Haag

Ons kenmerk 2023/473802
Datum 9 mei 2023
Afdeling Maatschappelijke ondersteuning
Beleid & account
Contact Alex van Houtrijve
Telefoon +31 6 43 03 56 47
E-mail avanhoutrijve@haarlem.nl
Bijlage(n) 2
Kopie aan J&V: E. Langeberg
VWS: W. P. Brunenberg
Uw kenmerk N.v.t.

Onderwerp: aanpak sociale problematiek op Schiphol

Geachte Minister Yesilgöz-Zegerius en Minister Kuipers,

Graag vragen wij uw aandacht voor de noodzaak om landelijk uw verantwoordelijkheid te nemen voor de aanpak van de sociale problematiek op Schiphol. Wij lichten dit hieronder toe.

De situatie

Schiphol trekt al jaren dak- en/of thuisloze mensen en personen die verward gedrag vertonen uit heel Nederland en het buitenland aan, vanwege de centrale ligging en voorzieningen van de luchthaven. Dagelijks strandt een zeer gevarieerde groep mensen op Schiphol die niet uit eigen initiatief kan of wil vertrekken, ondersteuning nodig heeft en (mogelijk) overlast of onveiligheid veroorzaakt (zie bijlage 1).

Sinds 2015 is er een unieke en intensieve samenwerking op het vlak van veiligheid en zorg. De gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer en de Royal Schiphol Group BV hebben een convenant gesloten om actief de sociale problematiek op Schiphol aan te pakken. Veldwerkers van Schiphol Social Work (SSW) lopen dagelijks op Schiphol rond om actief mensen die wellicht hulp of zorg nodig hebben in beeld te krijgen. Met netwerkpartners Koninklijke Marechaussee (KMar), beveiligingsbedrijven, de GGD en de crisisdienst van GGZ inGeest worden mensen met psychische kwetsbaarheid en/of verward gedrag vervolgens naar de juiste plek en aan de juiste zorg geholpen.

Inmiddels is op Schiphol een zeer effectieve aanpak met resultaat op landelijke schaal ontwikkeld. SSW heeft in 2021 1606 en in 2022 2057 unieke personen verder geholpen. Gemiddeld kwam 4% in 2021 en 2% in 2022 van die personen uit onze regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer. Een groot aantal aanmeldingen bij SSW komt van de KMar (63%), wat een aanzienlijke werkreductie voor de KMar betekent. SSW speelt daarnaast vanaf 2019 een belangrijke rol in de zorgtoeleiding van complexe casussen die landelijk langdurig een probleem vormen in

verband met overlast en veiligheid. Door de locatie en voorzieningen verwachten de samenwerkingspartijen dat veldwerk structureel nodig is op Schiphol.

De financiering

Vanaf de start hebben we als gemeenten samen met de Royal Schiphol Group BV ieder jaar gezocht naar een toereikende en passende financiering van het veldwerk. Tot nog toe is dat met incidentele middelen steeds gelukt, maar het continueren van het veldwerk staat steeds onder druk. Voor 2023 en 2024 financieren de Royal Schiphol Group BV, de KMar, de gemeente Haarlem, de gemeente Haarlemmermeer en het ministerie van Justitie en Veiligheid het Veldwerk op Schiphol (zie bijlage 2 voor de verdeling van de financiering van de afgelopen twee en komende twee jaar).

Vanwege de onzekere incidentele financiering heeft de Centrumgemeente Haarlem de afgelopen jaren telkens voor twee jaar één op één subsidie verstrekt aan SSW. Uitvoerder SSW heeft de rechtsvorm van een BV waarmee deze manier van verstrekken van de bijdrage niet rechtmatig was. Echter, een andere keuze bestond niet.

Als samenwerkingspartners brengen wij het belang van het veldwerk, waarbij kwetsbare mensen naar de juiste ondersteuning worden doorgeleid en de overlast sterk is verminderd, nogmaals onder uw aandacht. We vragen u structureel bij te dragen aan dit veldwerk. Als de begroting vanuit uw ministeries niet wordt aangevuld, moet een soberder scenario van de aanpak worden neergezet. Naar verwachting zal bij dit scenario de problematiek van dak- en/of thuisloze mensen en personen die verward gedrag vertonen op Schiphol weer toenemen.

Gemeentelijke inzet

De gemeente Haarlemmermeer is het eerste aanspreekpunt voor Schiphol bij crisis in verband met openbare ordeverstoring en werkt vanuit die verantwoordelijkheid samen met de verschillende partners op het gebied van Veiligheid en Zorg. De gemeente Haarlem heeft sinds 2018 als centrumgemeente voor maatschappelijke opvang van dak- en/of thuisloze mensen de verantwoordelijkheid op zich genomen als regisseur en penvoerder voor de financiering van het veldwerk op Schiphol. Voor 2023 en 2024 zet de gemeente Haarlem dit werk nog voort. Vanaf 2025 legt de gemeente Haarlem deze taak neer. Het is namelijk geen lokale Wmo-taak en daarom niet een gemeentelijke, maar een landelijke verantwoordelijkheid. Als gemeenten zijn we bereid naar verhouding mee te financieren voor het deel dat past bij onze rol en taak als centrumgemeente.

Vraagstelling

Op Schiphol bestaat voor het veldwerk, op basis van afspraken tussen Schiphol BV, gemeenten en de KMar, een unieke samenwerking op het gebied van Zorg en Veiligheid. Om de huidige aanpak van de sociale problematiek op Schiphol veilig te stellen, vragen wij u daarom vanaf 2025 landelijk de verantwoordelijkheid voor uw deel in de structurele financiering en de organisatie van de noodzakelijke samenwerking op u te nemen. We gaan hierover graag voor de zomer met u in gesprek, zodat het vervolg van het veldwerk op Schiphol vanaf 2025 tijdig gewaarborgd is.

Graag vernemen wij uw reactie,

Hoogachtend,

Namens de colleges van gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer

Burgemeester gemeente Haarlem,

drs. J. Wienen

Burgemeester gemeente Haarlemmermeer,

M. Schuurmans-Wijdeven

Bijlage 1 Inzet per doelgroep in 2021 en 2022, gegevens van SSW

DOELGROEP	2021	% 2021	2022	% 2022
In zorg	539	34%	635	31%
Dakloos	391	25%	420	20%
Gestrande reiziger	211	13%	213	10%
EU-Migrant	341	21%	617	30%
Asielzoeker	64	4%	102	5%
Remigrant	60	4%	70	3%
totaal	1606	100%	2057	100%

Bijlage 2 verdeling van de financiering van de afgelopen twee en komende twee jaar

Kosten	2021	2022	2023	2024
SSW	€ 686.400	€ 686.400	€ 863.400	€ 863.400
Dekking				
Centrumgemeente Haarlem	€ 188.755	€ 188.755	€ 188.755	€ 188.755
Gemeente Haarlemmermeer	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Koninklijke Marechaussee	-	-	€ 120.000	€ 120.000
Schiphol	€ 151.004	€ 151.004	€ 151.004	€ 151.004
Schiphol bijspringen tekort	-	-	€ 127.000	€ 127.000
Justitie en Veiligheid <i>incidenteel</i> <i>Subsidie is toegekend</i>	€ 59.122	€ 59.122	€ 225.961	€ 225.961
Volksgezondheid Welzijn en Sport Incidenteel 'Brede aanpak dakloosheid'	€ 237.500,00	€ 237.500,00	Nog onbekend	Nog onbekend